

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatelky: **vláda České republiky**, se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, zastoupena JUDr. Václavem Henychem, vrchním ředitelem Sekce archivnictví a všeobecné správy Ministerstva vnitra, proti odpůrci: **Právo a Spravedlnost**, se sídlem Březová 19/25, Děčín III, v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Návrh na pozastavení činnosti politické strany Právo a Spravedlnost **se zamítá**.

III. Navrhovatelka **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Odpůrci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Dne 23. 12. 2008 byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen návrh navrhovatelky na pozastavení činnosti odpůrce na základě § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o

sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Dle navrhovatelky nesplnil odpůrce opakovaně svoji povinnost předložit v úplnosti výroční finanční zprávu. Z usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 295 ze dne 27. 4. 2007 vyplývá, že odpůrce nepředložil včas výroční finanční zprávu za rok 2006. Dle usnesení PSP ČR č. 337 ze dne 12. 6. 2007 není dodatečně předložená výroční finanční zpráva za rok 2006 úplná, neboť nebyla předložena na předepsaném formuláři s přílohami podle § 18 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb., přičemž zároveň chybí přehled o členech, jejichž celkový členský příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč. Ani výroční finanční zpráva za rok 2007 nebyla předložena v zákonem stanovené lhůtě (viz usnesení PSP ČR č. 777 ze dne 30. 4. 2008). Odpůrce předložil tuto zprávu až dne 20. 5. 2008, avšak zpráva není napsána na předepsaném formuláři s přílohami podle § 18 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb., ve znění zákona č. 556/2004 Sb. Navrhovatelka shrnula, že činnost odpůrce je v rozporu s § 4 písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., dle kterého nemohou vyvíjet činnost politické strany, které porušují ústavu a zákony. Na závěr navrhuje, aby Nejvyšší správní soud vydal rozhodnutí, že se činnost odpůrce pozastavuje.

[2] Odpůrce se k návrhu nevyjádřil.

II.
Přerušení řízení

[3] Nejvyšší správní soud přerušil usnesením ze dne 26. 2. 2009, č. j. Pst 4/2008 – 83, řízení o návrhu. Soud tak učinil na základě § 94 odst. 2 s. ř. s., dle něhož je soud povinen řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany přerušit, jestliže nastalo období, o němž zvláštní zákon stanoví, že v něm nelze činnost politické strany pozastavit.

[4] Dle § 15 odst. 2 zákona č. 424/1991 Sb. nelze pozastavit činnost politické strany v době ode dne vyhlášení celostátních voleb, mezi něž patří i volby do Evropského parlamentu (viz usnesení NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. Pst 12/2003 – 31, publ. pod č. 217/2004 Sb. NSS), do desátého dne po posledním dni těchto voleb. Volby do Evropského parlamentu se konaly ve dnech 5. a 6. 6. 2009. Jelikož od posledního dne voleb uplynulo 10 dní, odpadl důvod pro přerušení řízení. Nejvyšší správní soud tedy výrokem I. tohoto rozsudku rozhodl o pokračování v řízení.

III.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Podstatou návrhu navrhovatelky je, že odpůrce nepředložil na předepsaném formuláři a v úplnosti výroční finanční zprávu za rok 2006 a 2007. Dále navrhovatelka specifikuje, že výroční finanční zpráva za rok 2006 neobsahuje přehled o členech, jejichž celkový členský příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč.

[6] Dle § 18 zákona č. 424/1991 Sb. je politická strana povinna předložit Poslanecké sněmovně každoročně do 1. 4. výroční finanční zprávu. Tato zpráva musí být předložena na předepsaném formuláři včetně příloh a zahrnovat:

a) roční účetní výkazy podle zvláštních předpisů,

b) zprávu auditora o ověření roční účetní závěrky s výrokem bez výhrad,

c) přehled o celkových příjmech v členění podle § 17 odst. 4 a o výdajích v členění na provozní a mzdové výdaje, výdaje na daně a poplatky a výdaje na volby,

d) přehled o darech a dárcích s uvedením výše peněžitého daru, jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu dárce; je-li dárcem právnická osoba, uvede se její obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo,

e) přehled o hodnotě majetku získaného dědictvím; pokud hodnota takto získaného majetku přesahuje 100 000 Kč, uvede se zůstavitel,

f) přehled o členech, jejichž celkový členský příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč s uvedením výše tohoto příspěvku, jejich jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu.

[7] Nejvyšší správní soud zjistil ze spisu následující skutečnosti. Dne 28. 5. 2007 byla Poslanecké sněmovně doručena výroční finanční zpráva odpůrce za rok 2006. Usnesením PSP ČR č. 337 ze dne 12. 6. 2007 bylo konstatováno, že výroční finanční zpráva politické strany Právo a Spravedlnost – ANO tradiční rodině, NE korupci a kriminalitě, je i po doplnění neúplná. Tato výroční finanční zpráva, kterou navrhovatelka přiložila k návrhu, je zachycena na formuláři, jenž byl vydán vyhláškou Ministerstva financí č. 456/2001 Sb. Obsahuje v úplnosti všechny údaje dle § 18 odst. 1 písm. c) až e) zákona č. 424/1991 Sb., neobsahuje však přehled o členech, jejichž celkový příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč [§ 18 odst. 1 písm. f)]. Z této zprávy však vyplývá, že příjmy odpůrce v roce 2006 sestávaly pouze z peněžitých darů, přičemž zpráva obsahuje potřebné údaje ke všem darům a dárcům. Odpůrce neměl v roce 2006 žádné příjmy z členských příspěvků [viz řádek 3 části III. a) výroční finanční zprávy; dále viz příloha k účetní závěrce – doplňující informace k výkazům]. Ke zprávě jsou připojeny též roční účetní výkazy (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha k účetní závěrce) a zpráva auditora o ověření účetní závěrky, z níž vyplývá, že auditor nemá k závěrce žádné výhrady [§ 18 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 424/1991 Sb.].

[8] Soud dále ze spisu zjistil, že dne 20. 5. 2008 byla Poslanecké sněmovně doručena výroční finanční zpráva za rok 2007. I tato zpráva je zachycena na formuláři, který byl vydán vyhláškou Ministerstva financí č. 456/2001 Sb. Obsahuje všechny údaje dle § 18 odst. 1 písm. c) až f) zákona č. 424/1991 Sb. Ke zprávě jsou připojeny též roční účetní výkazy (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha k účetní závěrce) a zpráva auditora o ověření účetní závěrky, z níž vyplývá, že auditor nemá k závěrce žádné výhrady.

[9] Dle navrhovatelky není výroční finanční zpráva za rok 2006 úplná, neboť nebyla předložena na předepsaném formuláři s přílohami podle § 18 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb. Pokud se jedná o užití formuláře dle vyhlášky č. 456/2001 Sb., je pravdou, že výroční finanční zpráva za rok 2006 i 2007 měla být vyhotovena na formuláři dle vyhlášky č. 273/2005 Sb., která nahradila prvně uvedenou vyhlášku a vstoupila v účinnost dne 1. 9. 2005. Ovšem vzorový formulář obsažený ve vyhlášce č. 273/2006 Sb. se od formuláře

obsaženého ve vyhlášce č. 456/2001 Sb. zásadně neliší. Oba formuláře obsahují shodné přehledy o celkových příjmech a výdajích, a to v obdobném členění. Členění těchto přehledů je ve formuláři dle vyhlášky č. 456/2001 Sb. dokonce podrobnější, zahrnuje veškeré položky formuláře dle vyhlášky č. 273/2005 Sb. Shodný obsah mají i části IV. a V. obou formulářů, týkající se darů a majetku nabytého dědictvím.

[10] Jediným rozdílem mezi oběma typy formulářů je, že vzorový formulář dle vyhlášky č. 273/2005 Sb. obsahuje navíc část VI. – Přehled o členech politické strany / politického hnutí, jejichž celkový členský příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč. Navrhovatelka v tomto kontextu správně uvádí, že výroční finanční zpráva odpůrce za rok 2006 neobsahuje právě tento přehled o členech politické strany [dle § 18 odst. 1 písm. f) zákona č. 424/1991 Sb.]. Ze zprávy i přiložených ročních účetních výkazů je však zcela jednoznačné, že odpůrci neplynuly v roce 2006 žádné příjmy z členských příspěvků (viz bod [7] shora). Jelikož odpůrce neměl žádné příjmy z členských příspěvků, je bez dalšího zřejmé, že neměl ani žádného člena, jehož členský příspěvek za rok 2006 přesáhl 50 000 Kč.

[11] Navrhovatelka pravděpodobně zastává výklad, podle něhož měl odpůrce dodat část VI. vzorového formuláře, jakkoliv by ten zůstal z povahy věci nevyplněn. Právě porušení této povinnosti (v kombinaci s použitím nesprávného formuláře) má pak vést dle závěru navrhovatelky k rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti politické strany. Takovýto výklad je však zcela nepřiměřený povaze věci. V daném případě se jednoznačně jedná o lpění na přepjatě formalistickém výkladu zákona, jehož důsledkem je ze strany navrhovatelky sofistikované zdůvodňování zjevné nespravedlnosti (srov. např. nález ÚS ze dne 29. 10. 1996, sp. zn. III. ÚS 283/96, Sb. n. u., sv. 6, č. 111, s. 301, na s. 306, dále např. nález ze dne 22. 10. 1996, sp. zn. II. ÚS 276/96, Sb. n. u., sv. 6, č. 107, s. 271, resp. nález ze dne 15. 10. 1996, sp. zn. II. ÚS 275/96, Sb. n. u., sv. 6, č. 103, s. 243). Navrhovatelka trvá na tom, aby odpůrce předložil seznam všech členů, kteří splňují uvedené kritérium (zaplatili na členském příspěvku více než 50.000,- Kč za rok), byť je z dalších podkladů předložených odpůrcem zřejmé, že žádná takováto osoba ve skutečnosti neexistovala. Slovy jednoho z nálezů Ústavního soudu je nedodání požadovaného dokladu (seznamu) „*již právně irelevantní, jinými slovy, »sankcionování« jeho nedodání není* [...] *ničím jiným než interpretací »doklad pro doklad«*“ (nález ÚS ze dne 15. 10. 1996, sp. zn. IV. ÚS 276/96, Sb. n. u., sv. 6, č. 105, s. 255, na s. 258).

[12] Smyslem předkládání výročních finančních zpráv dle § 18 zákona č. 424/1991 Sb. je zajištění transparentnosti hospodaření politických stran, která je nezbytná s ohledem na jejich privilegované postavení oproti jiným právnickým osobám a na jejich funkci v ústavním systému (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 4. 2005, č. j. Pst 2/2003 – 69). Poslanecká sněmovna nehodnotí správnost údajů obsažených ve zprávách, ale jen jejich úplnost. Veřejnost si však může prostřednictvím těchto zpráv, které jsou veřejně přístupné, učinit obraz o počínání politických stran a hnutí. Jedná se tedy zároveň o jistou formu veřejné kontroly. Výroční finanční zprávy odpůrce za rok 2006 i 2007 naplňují požadavek transparentnosti a lze mít za to, že poskytují úplný přehled o hospodaření odpůrce. Užití staršího vzorového formuláře, stejně jako formální nedoložení prázdného přehledu dle § 18 odst. 1 písm. f) zákona č. 424/1991 Sb. ani v nejmenším nezatemňují obraz hospodaření politické strany a nesnižují vypovídací hodnotu poskytnutých údajů. Nejvyšší správní soud

nesdílí názor navrhovatelky, že výroční finanční zprávy odpůrce za rok 2006 a 2007 jsou z těchto důvodů neúplné ve smyslu § 18 odst. 5 zákona č. 424/1991 Sb.

[13] Navrhovatelka neuvádí žádné další důvody, proč by neměly být odpůrcem předložené výroční finanční zprávy za rok 2006 a 2007 úplné. Nejvyšší správní soud ze spisu žádné nedostatky zpráv neshledal (viz body [7] a [8] shora).

IV.
Závěr a náklady řízení

[14] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že činnost odpůrce neporušuje ústavu či zákony ve smyslu § 4 písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., a proto zamítl návrh navrhovatelky na pozastavení činnosti odpůrce.

[15] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Navrhovatelka nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Odpůrci, který byl v řízení úspěšný, žádné náklady dle obsahu spisu nevznikly, tudíž mu soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

[16] Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť obě strany udělily s tímto postupem souhlas.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** řádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu